

בורר ואוכל אוכל מתוך פסולת – He selects and eats food from amidst waste

OVERVIEW

interpretated the ברייתא that when it states בורר ואוכל or בורר ומניה it means he may be בורר פסולת that is by חייב חטאת when it says בורר אוכל מתוך פסולת, and when it compares our גמרא with other seemingly contradictory גמרות. Our מתוך אוכל.

משמע¹ דאוכל מתוך פסולת אין דרך ברירה בכך -

It seems that selecting אוכל מתוך פסולת is not the manner of ברירה, which is prohibited; rather פסולת מתוך אוכל is ברירה -

asks: תוספות

וקשה דבריש פרק תולין (לקמן קלח,א) אמרינן מה דרכו של בורר² בורר אוכל מתוך פסולת -

And there is a difficulty, for in the beginning of פרק תולין, stated, 'what is the manner of בורר, he takes the food and leaves the waste'; indicating that אוכל מתוך פסולת is the proper manner of ברירה, not like המנוגא states here!

answers: תוספות

ויש לומר דהתם בפסולת מרובה על האוכל³ הוא אוכל מתוך פסולת דרך ברירה⁴ -

And one can say that there in פרק תולין the פסולת is more than the אוכל, therefore selecting אוכל מתוך פסולת is the דרך ברירה; תוספות explains how we know that there the פסולת is מרובה על האוכל -

דהתם במשמר⁵ איירי -

For there we are discussing משמר (straining) –

asks: תוספות

וקשה לרבינו שמשון בן אברהם דתנן בפרק קמא דביצה (דף יד,ב) הבורר קטניות ביום טוב -

And the מסכת פרק of משנה in the first רש"א has a difficulty, for we learnt in a ביצה; 'one who is selecting legumes (beans) on יו"ט' -

¹ is אוכל מתוך פסולת (for that is ברירה), but בורר פסולת מתוך אוכל (only) by rules that (only) רב המנוגא permitted (for it is not בכך). This indicates that the חייב ברירה is only where he is אוכל מתוך פסולת.

² (בורר בורר אוכל מתוך פסולת) בורר נוטל אוכל ומניה פסולת (instead of הגהות הב"ה).

³ אוכל is therefore אוכל since the minority is (or less) out of many. The process of selecting is when one selects a few (or less) out of many. Since the minority is (לאכילה מיד) (when it is not) מתוך פסולת.

⁴ However here the אוכל is more than the פסולת, therefore selecting פסולת מתוך אוכל is not ברירה, since the אוכל is in the majority (see footnote # 3). If however he will be בורר פסולת מתוך אוכל that is considered ברירה, so he is חייב.

⁵ The person is straining the dregs of wine to remove the little bit of wine that is remaining in the dregs. The dregs are the majority and the wine is in the minority; when he is selecting the יין from the שמרים that is ברירה and he is חייב (for there it is certainly not אכילה).

בית שמאי אומרים בורר אוכל ואוכל ובית הלל אומרים בורר כדרכו⁶ -

בורר כדרכו ב"ה say he is ב"ה say he selects the food and he eats it, however - פסולת מן האוכל meaning he may remove the

ואמר בגמרא במה דברים אמורים כשהאוכל מרובה על הפסולת -

And ב"ה maintains 'when is there this dispute where רבן גמליאל states in the Gemara, when the אוכל is more than the פסולת, בורר כדרכו -

אבל פסולת מרובה על האוכל דברי הכל⁷ נוטל את האוכל ומניח את הפסולת -

However if the פסולת is more than the אוכל everyone agrees he takes the אוכל and leaves the פסולת. This concludes the citation from the Gemara there. asks -

ואי בפסולת מרובה על האוכל הוי אוכל מתוך פסולת דרך ברירה -

And if (as we just said⁸) when the פסולת is מרובה על האוכל so then פסולת מתוך אוכל is דרך ברירה -

היכי שרי לבית שמאי הא אינהו אסרי לברר כדרכו וצריך עיון שם:

How is it permissible for ב"ה to be בורר אוכל מתוך פסולת, since they prohibit to be בורר כדרכו on יו"ט; and we require contemplation there to understand the view of ר"ג according to ב"ה.

SUMMARY

The דרך of ברירה is to select the few from the many.

THINKING IT OVER

The גמרא there asks his question from the ביצה in רשב"א¹⁰. However the גמרא concludes that we cannot be discussing פסולת מרובה על האוכל, for then it would even be forbidden to move it (because it is מוקצה), but rather it means that it was more difficulty to select the פסולת than the אוכל, עיי"ש; what therefore is the question?!¹¹

⁶ This is in a case where the אוכל is מרובה על הפסולת (see shortly); where even though he is בורר פסולת מתוך האוכל (which is the easier and normal way to do it, since there is less פסולת), nevertheless it is מותר for according to ב"ה there is no איסור בורר on יו"ט, however ב"ה maintains there is an איסור בורר on יו"ט.

⁷ ב"ה also agrees that since there is more פסולת, one cannot be בורר פסולת מתוך אוכל (for it is a יתירה).

⁸ See footnote # 3.

⁹ How can ר"ג maintain that by האוכל על הפסולת all agree (including ב"ה) that he is בורר אוכל מתוך פסולת, however we just said that by האוכל על הפסולת the דרך ברירה is to be בורר אוכל מתוך פסולת and ב"ה disagree with ב"ה that one may be בורר כדרכו on יו"ט (if that is the ברירה), so how can ב"ה maintain that בורר אוכל מתוך פסולת in a case where פסולת מרובה על האוכל. See 'Thinking it over'.

¹⁰ See footnote # 9.

¹¹ See שפתים.